

TRAFICOM

Liikenne- ja viestintävirasto

Turvallisuus- kulttuurin itsearviointi

10.2.2026

Antti Kesälahti

Turvallisuuskulttuuri

”Hyvässä turvallisuuskulttuurissa on ensisijaisesti kyse siitä, että henkilöstöllä on edellytykset suoriutua hyvin työstään, turvallisuutta pidetään organisaatiossa aidosti tärkeänä asiana, turvallisuus ymmärretään systemisesti ja riittävän laajasti ja toimintaan liittyvistä vaaroista ollaan tietoisia. Yhtä tärkeää kuin vaarojen ja turvallisuuden ymmärtäminen on myös se, että turvallisuuden kehittämisestä koetaan vastuuta ja siihen koetaan voitavan vaikuttaa. Tärkeää hyvässä turvallisuuskulttuurissa on myös se, että perustyötä ja työn kohdetta ymmärretään ja hallitaan.”

Reiman, T., Pietikäinen, E. & Oedewald, P. (2008). Turvallisuuskulttuuri. Teoria ja arviointi. VTT Publications 700. Espoo: VTT.

KOMISSION DELEGOITU ASETUS (EU) 2018/762,

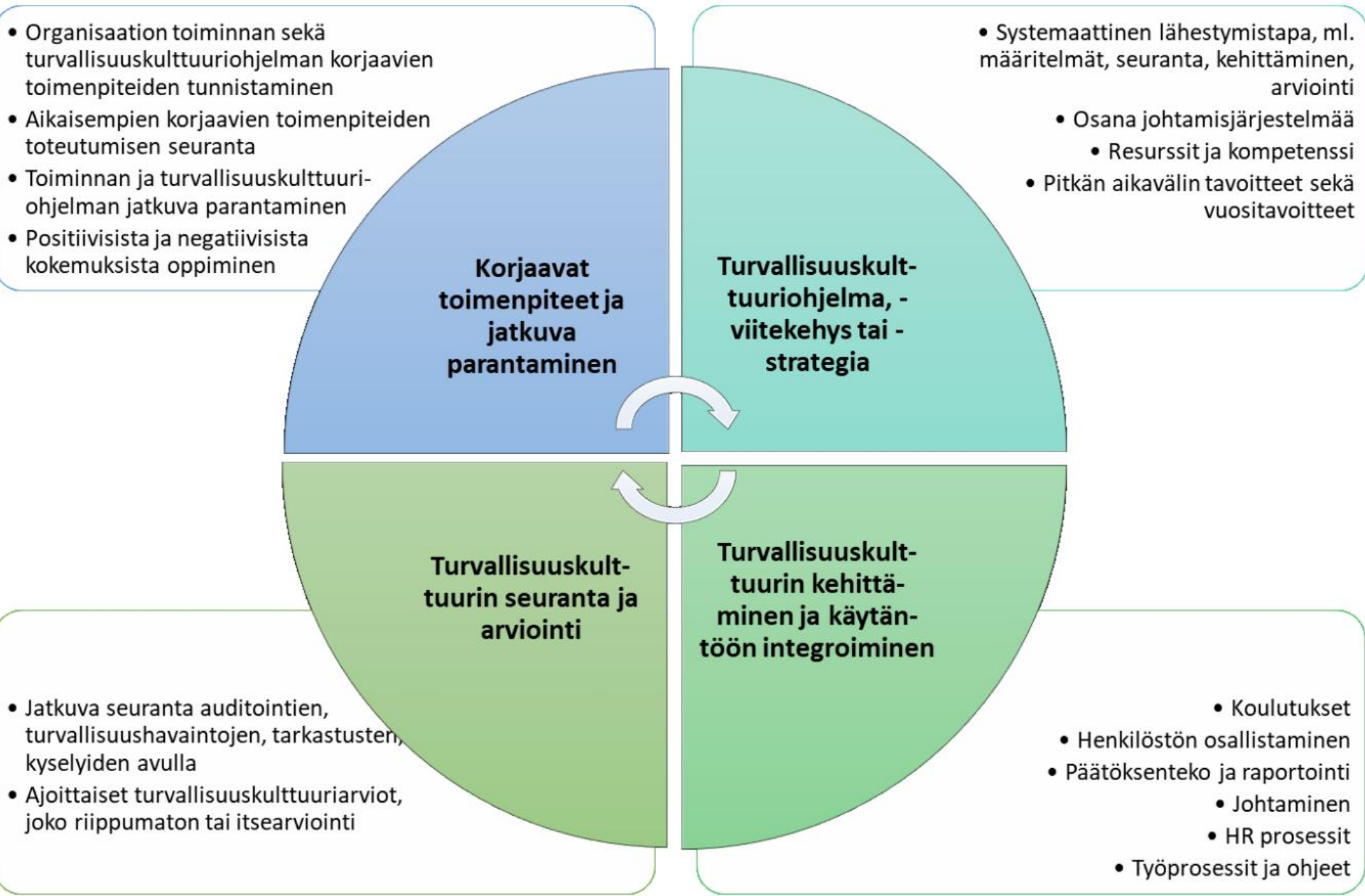
LIITE I

Rautatieyrityksiä koskevat turvallisuusjohtamisjärjestelmän vaatimukset

LIITE II

Rataverkon haltijoita koskevat turvallisuusjohtamisjärjestelmän vaatimukset

- 7.2.3 Organisaation on laadittava turvallisuuskulttuurinsa jatkuvaa parantamista varten strategia, joka perustuu asiantuntemuksen ja tunnustettujen menetelmien käyttöön sellaisten käyttäytymiseen liittyvien ongelmien tunnistamiseksi, jotka vaikuttavat turvallisuusjohtamisjärjestelmän eri osa-alueisiin, ja sellaisten toimenpiteiden käyttöön ottamiseksi, joilla puututaan kyseisiin ongelmiin.

Turvallisuuskulttuurin itsearviointityökalu

- Traficomien vetämän HOF-verkoston pienryhmässä kehitetty työkalu
- Excel-pohjainen
- 8 pääväittämää
- Arviointi apukysymysten avulla
- Arviointiasteikko (1-3):

1	Vahvuus
2	Kehitettävää
3	Puute / Riski / Vaatii toimenpiteitä

- Kehityskohteet kerätään kehitystoimenpidetaulukkoon vastuuhenkilöineen ja aikatauluineen

Nro	Pääväittämä	Apukysymyksiä
1	KESKEISTEN RISKIEN HALLINTA Organisaatiossamme keskitytään keskeisten riskien hallintaan	1. Miten varmistutaan riskeistä? 2. Miten hyvin kaikki 3. Kuinka organisaatio 4. Miten vältetään kai rohkastaan esittämää 5. Kuinka organisaatio riskejä tarkastellaan s 6. Miten hyvin organi
2	TYÖN TODELLISUUDEN YMMÄRTÄMINEN Organisaatiossamme ymmärretään toiminnan todellinen luonne ja monimutkaisuus	1. Kuinka hyvin ymm muut toimijat) vaikut 2. Miten hyvin organi ennalta arvaamattom 3. Miten varmistetaan 4. Kuinka hyvin organ muuttuessa? 5. Tukeeko ohjeistus 6. Antaako arjen työy
3	KOKEMUKSISTA OPPIMINEN Organisaatiossamme opitaan tehokkaasti kokemuksista	1. Kuinka hyvin organ poikkeamia raportoida 2. Miten henkilöstöä k 3. Miten hyvin kaiken aktiivisesti palautteen 4. Kuinka hyvin organ syyllistämättä ja oppi 5. Millaisia käytäntöjä
	TURVALLISUUDEN JOHDONMUKAINEN SISÄILYTTÄMINEN KAIKKEEN TOIMINTAAN	1. Millainen turvallisu 2. Ovatko turvallisuud 3. Miten turvallisuutta

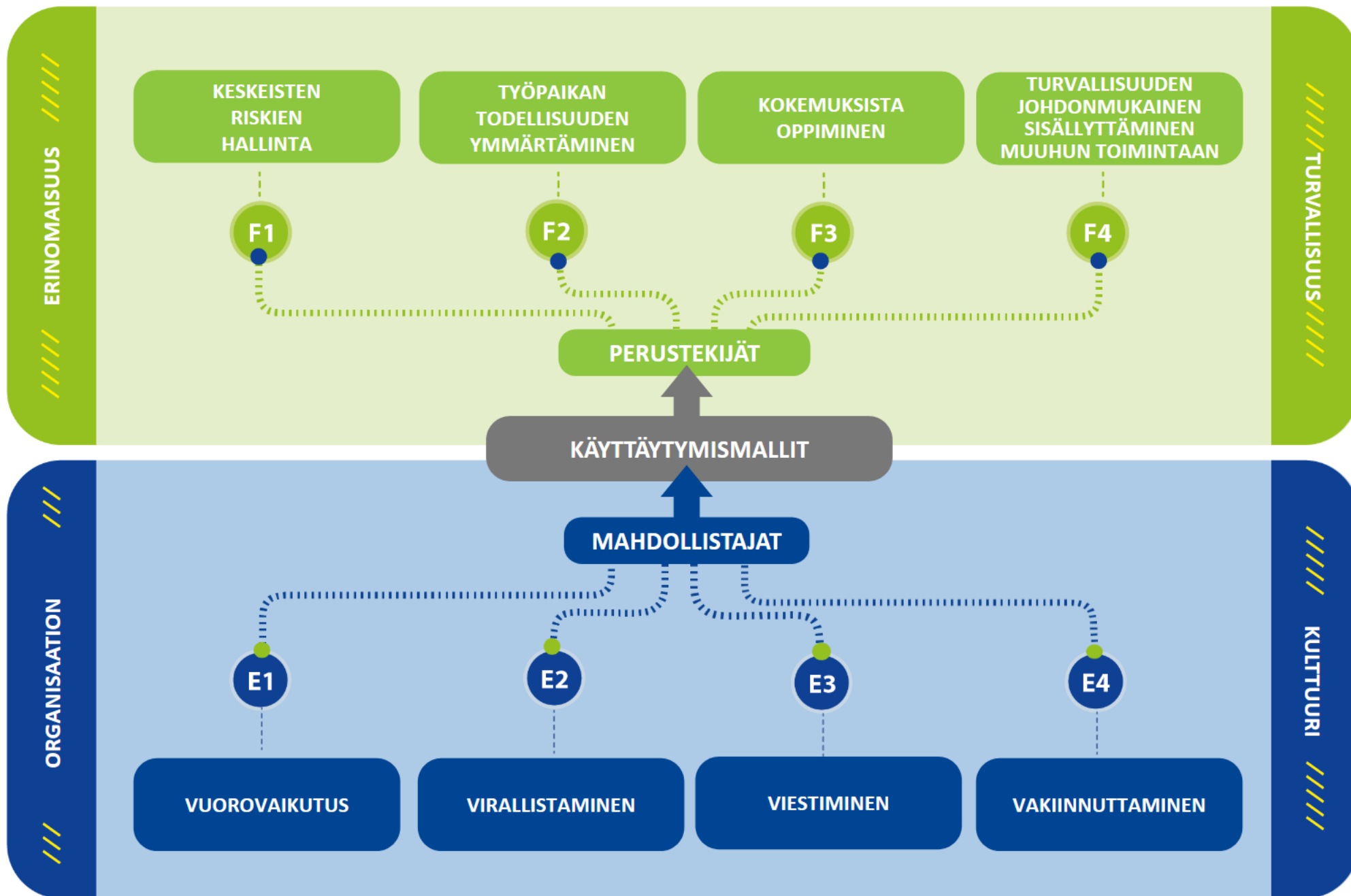
Käyttötavat ja osallistujat

Välinettä voi käyttää:

- **Yksin** omavalvontaa suorittava henkilö tai asiantuntija
- **Ryhmässä**, joko yhdessä tai ensin erikseen pohtien ja sitten kootusti keskustellen
- **Organisaation osissa**, erityisesti suuremmissa organisaatioissa
- **Johdon osallistuminen** on suositeltavaa, mutta arviointi ei saa jäädä vain johdon tehtäväksi.
- **Työntekijöiden ja omavalvojien osallistuminen** tuo arvokasta näkökulmaa.
- Arviointiin aikaa n. 1,5-2h

Itsearviointityökalun käyttötarkoitus ja tavoite

- Auttaa toimijaa **arvioimaan** organisaationsa **turvallisuuskulttuurin tilaa**
- Tavoitteena on tunnistaa **vahvuuksia** ja **kehittämiskohteita** sekä suunnitella **kehittämistoimenpiteitä**
- Välineen avulla tarkastellaan **turvallisuuskulttuurin piirteitä** monipuolisesti ja laadullisesti
- Väline toimii osana **omavalvontaa** ja tukee organisaation turvallisuuskulttuurin kehittämistä
- Väline perustuu ERA:n turvallisuuskulttuurimalliin

Itsearviointityökalun pääväittämät

1	KESKEISTEN RISKIEN HALLINTA Organisaatiossamme keskitytään keskeisten riskien hallintaan
2	TYÖN TODELLISUUDEN YMMÄRTÄMINEN Organisaatiossamme ymmärretään toiminnan todellinen luonne ja monimutkaisuus
3	KOKEMUKSISTA OPPIMINEN Organisaatiossamme opitaan tehokkaasti kokemuksista
4	TURVALLISUUDEN JOHDONMUKAINEN SISÄLLYTTÄMINEN KAIKKEEN TOIMINTAAN Turvallisuus sisältyy keskeisesti kaikkeen toimintaan organisaatiossamme

5	VUOROVAIKUTUS Turvallisuuden lisäämiseksi tehdään yhteistyötä sisäisesti ja keskeisten sidosryhmien kanssa
6	VIRALLISTAMINEN Johtamisjärjestelmä, roolit ja vastuut ovat selkeät
7	VIESTINTÄ JA OSAAMINEN Turvallisuusviestintä ja -osaamisen kehittäminen on järjestelmällistä
8	VAKIINNUTTAMINEN Turvallisuus huomioidaan johtamisessa, suunnittelussa, muutoksissa ja palkitsemisessa.

Itsearviointityökalun käyttöönotto ja julkaisu

- Pilotointi käynnissä muutamilla vapaaehtoisilla testiorganisaatioilla
- Pilotoinnin tuloksia esitellään seuraavassa raideliikenteen HOF-verkoston kokouksessa
- Tavoitteena julkaista työkalu toimijoille loppuvuoden aikana

Kiitos

Lisätietoja:

Antti Kesälahti

Ville Viertola

Emma-Liisa Tanska

[Traficomien raideliikenteen
turvallisuuskulttuuri - nettisivut](#)